

Mùa Chinh Chiến Cũ

Tiểu Thu

Dân quê sợ nhứt là bị tây bố. Không những súc vật họ bị lừa xuống tàu, đàn bà con gái bị hãm hiếp, đàn ông bị bắt bớ hoặc bị bắn chết, đôi khi họ còn phóng hỏa đốt rụi cả xóm. Bình thường, mấy tàu chiến của họ chạy âm âm, dân chúng nghe từ xa nên có thì giờ trốn tránh. Lần này tây đổi chiến thuật, gần tới làng Tân An họ tắt máy trước, theo con nước từ từ trôi, bất thành linh cặp bến đình, tràn lên bờ. May mà người chăn bò cho ông nội Ái Linh thấy kịp, vội lừa hai con bò đẩu vô bụi tre gần đó, ba churen bốn cẳng chạy thục mạng về nhà, miệng la bài hãi "tây bố...tây bố!"

Ông nội, chú Bảy và ba Linh đang bồi đất thêm vô mấy gốc xoài mới trồng ngoài vườn. Anh Thiên và chị Thủy đang phụ bà nội khiêng mấy hũ tương ngọt ra phơi nắng ngoài sân, đờn rằm đem cúng chùa. Má Linh và thím bảy đang lo bữa cơm trưa. Phần Linh và con Cẩm Hương con chú bảy đang nhảy dây ngoài sân. Mấy ông ở ngoài vườn nghe tây bố lật đật chạy vô. Ba bắt cái thang, tắt cả phái nam leo hết lên căn gác ngoài nhà bánh ú. Căn nhà vuông vức độ bốn thước được cất trước mặt căn nhà lớn. Nóc nhọn mái cong, bốn phía trống trơn nhưng bốn cây cột được sơn đỏ rất đẹp. Thời còn thanh bình, sau bữa cơm tối ông nội thường ra đó ngồi khề khà chung trà thơm, ngắm cảnh trăng thanh gió mát. Chị Thủy vác cái thang ra dậu sau hè. Má Linh hỏi chị chạy qua mấy nhà bà con cho họ hay. Bảy căn nhà của đại gia đình họ Nguyễn cất hàng dọc sát bên bờ sông Con. Sông này đổ ra sông Cái cách đó chừng một cây số. Nhà nào cũng có chỗ bí mật cho các ông trốn. Hàm núp chỉ để tránh bom, pháo kích. Lúc bị tây bố mà chun hết xuống hầm núp, rủi có anh tây đen nào ngứa tay thấy một trái lựu đạn vô hầm là chết chùm cả đám.

Sau chiến dịch tiêu thổ kháng chiến, tất cả nhà nền đúc đều bị phá hủy chỉ còn trơ cái nền. Riêng nhà ông nội Ái Linh may mắn cái mặt tiền còn nguyên vẹn. Rồi dựa lên cái mặt tiền này ông cho cất thêm phía sau thành một căn nhà nhỏ hơn, tuy bằng gỗ nhưng cũng rất bề thế, chắc chắn.

Thủy đi được một lúc thì mấy bà em dâu ông nội dẫn mấy cô, mấy thím, kèm thêm cả chục nhi đồng hót hơ hót hải chạy tới. Bà nội Linh lấy lọ nghe bơi lên mặt mấy thím, mấy cô độc thân vì người nào cũng trắng tươi như bông bươm. Tụi nhóc thấy mặt mũi mấy bà tèm lem thì bụm miệng cười khúc khích. Linh bị chị Thủy trợn mắt cú lên đầu một cái đau điếng.

Những lần tây bố trước, vừa nghe tiếng tàu u u từ xa là cả làng đã bồng bế con cái tứa ra đồng, chạy một mạch qua làng Mỹ Ngãi lánh nạn. Giữa hai làng là một cánh đồng rộng chưa đầy ba cây số. Lính tây không bao giờ dám băng đồng qua ruộng bên đó vì sợ Việt Minh núp sau mấy hàng bần, gáo, dừa nước bắn ra. Lần này họ tới đột ngột quá chạy không kịp đành rút vô nhà đóng cửa chịu trận. Bà nội Linh hỏi mọi người niệm Phật. Cầu Phật bà Quan Âm cứu khổ cứu nạn phù hộ....

Có tiếng xí xô xí xào ngoài sân. Ai nẩy mặt cắt không còn hột máu. Tiếng động cửa âm âm càng làm cho mọi người run như thần lằn đứt đuôi. Linh nắm chặt tay má miệng đánh bò cạp! Sau cùng cánh cửa bị bật tung. Vừa thấy những khuôn mặt đen như lọ nôi, chẳng chịt sọc của mấy tên lính lê dương, những họng súng đen ngòm chĩa về phía trước như sẵn sàng nhả đạn, đám nhi đồng ré lên khóc um sùm. Tụi lính tây vừa lừa đám đàn bà con nít ra sân vừa cười nhạo nhỡ: con gái, con gái tốt!...Nhác thấy viên trung úy đứng dưới gốc cây vú sữa, thím Sáu mừng rỡ chạy tới xô một tràng tiếng tây. Thím là chị em bạn dâu với má của Linh. Thím sanh đẻ trên Nam Vang, đi học trường bà Sơ nên nói tiếng Pháp rôm rốp. Linh thấy viên Trung úy có vẻ ngạc nhiên. Chắc anh ta không ngờ giữa chốn quê mùa lại có một bà thông thái như vậy! Hấn vừa nghe thím nói vừa gật đầu lia lịa. lát sau anh ta búng tay tróc tróc ra lệnh cho đám thuộc hạ đi xét chỗ khác, không quên để lại mấy tấm mền len màu cứt ngựa làm vật lưu niệm! Tụi lính vừa đi vừa ngoái lại nhìn, chắc trong lòng đang tiếc hùi hụi vì để đầu gị gặp một lúc cả một com- pa- nhi "con gái tốt" như vậy? Các bà mừng như vừa được tái sanh, xúm lại khen thím sáu không tiếc lời.

Tới chiều tây mới rút hết. Tổng kết tình hình sau trận bố thì ngoài số lớn gà vịt, trâu bò bị lừa xuống tàu, chỉ có vài người bị thương nặng nhẹ khác nhau. Chú ba Bảo dưới xóm Chùa theo đạo Cao Đài nên để tóc dài, bới thành cái bí bo sau ót, lại mặc bộ đồ vải sần đầm đen láng mượt. Tây rạch mặt tường bờ đề ra đình hiếp. Khi sự thật phơi bày, nó giận quá đánh chú một trận, gãy mấy cái xương sườn nằm liệt cả tháng trời. Sau trận đòn này chú mới chịu cắt phăng cái xi không. Thím ba khoái lắm vì nhiều khi tới chỗ lạ hay bị cảm nhảm hai

người là hai chị em. Út Kiên, con trai ông Sư Nhiên, mới mười tám cái xuân xanh lại trắng trẻo, đẹp như một thiếu nữ cũng bị một tên lê dương pedé nhận đầu vô lu gạo làm ầu. Cậu đau quá khóc la om sòm, kêu má ơi má cứu con. Bà mẹ đang núp trong buồng nóng ruột chạy ra bị thằng quỷ thoi cho mấy cái mặt mũi sưng vù, gãy hai cái răng.

Nhưng chuyện ly kỳ khiến đầu trên xóm dưới bàn tán hoài không chán là chuyện vợ chồng chú Tư ngoài lộ mới. Căn nhà quay mặt ra lộ, phía sau là đồng trống nên rất khó trốn, vì con lộ chỉ trồng hai hàng me keo thưa thớt. Nhà chú tư là một căn nhà lá nhỏ xíu. Loay hoay làm sao thím bị lọt vô tay một tên lê dương... Sau khi tây rút rồi, chú lôi vợ ra đánh một trận toại bời. Lối xóm nghe thím khóc chạy qua can. Không ai hiểu tại sao thím đã bị tây làm nhục còn bị chồng đánh đòn? Chú nghĩ rằng, mắt long lên sòng sọc, chỉ tay về phía bà vợ đang ngồi ôm mặt khóc thút thít trên chiếc giường gỗ ọp ẹp:

- Bà con coi hồng tức sao được. Hồi bị thằng tây gạch mặt hiếp, nó không khóc la hay kêu cứu gì ráo toại, mà rõ ràng tui còn nghe tiếng nó vừa thờ vừa rên rì!

Anh Hòa ở cạnh nhà chú cất cờ hỏi:

- Ủa, sao chú... nghe được?

Chú tư thành thật trả lời:

- Thì tao trốn dưới đất giường chớ đâu! Ở mà lúc đó cái giường rung rinh như muốn sập. Nó mà sập thì chắc tao phải theo ông theo bà chớ hồng chơi. Thằng lọ nồi bự như con trâu mà. Sau khi nó bỏ đi tao chun ra thấy con quỷ này còn nằm chinh ình đó, cặp mắt lim dim, hồng có vẻ gì đau đớn hết trơn! Mày nghĩ coi tao hồng động cho nó một trận sao được!

Ai nghe chú kể cũng không thể nín cười. Rồi hàng xóm mỗi người khuyên một câu từ từ chú cũng bớt giận. Người dân quê thiệt thà hết sức! Bàn tán mãi cuối cùng ba má Linh quyết định tản cư luôn qua Mỹ Nghĩa. Ông bà nội lấy cố già rồi, chết chóc là chuyện thường. Chú thím bầy phải ở lại săn sóc ông bà. Ba và anh Thiên chèo ghe lên Đốc Vàng xin cái kho lúa cũ của ông ngoại bỏ trống từ lâu, mượn người dỡ ra rồi đem về cất thành một cái nhà sàn vách ván, mái ngói đàng hoàng. Cô Tú, em của ba Linh cũng theo vô cất nhà bên cạnh. Cô dựng có hai đứa con sanh đôi, con Cúc và con Mai lớn hơn Linh một tuổi. Theo ý kiến riêng của chị Thủy thì hai đứa này hiền chớ không xí xọn như con nhỏ Linh!

Đi tản cư mà bộ tam sên Mai-Cúc- Linh khoái lắm vì khỏi phải đi học. Vì thầy Lương nổi tiếng là hung thần. Học không thuộc bài hoặc làm toán sai là a lê hấp thước bằng ống khè thẳng cánh! Trong đồng tới mùa nước nổi, nước từ sông Cái theo kinh, rạch tràn vô lai láng, ngập hết mọi nơi, vì vậy phải cất nhà sàn hoặc trên gò thiệt cao. Có xuồng tam bản để di chuyển. Cánh đồng nước mênh mông. Nhưng kỳ diệu là nước ngập tới đâu đám lúa non xanh mướt kiên trì vươn cao tới đó. Tôm cá nhiều vô số. Ngồi trên nhà thả cần câu xuống nước cũng câu được cá lòng tong, cá mại, cá chốt. Mấy thứ này kho tiêu ăn cũng ngon lắm. Nhưng ba và dựng hai của Ai Linh có thú bơi xuồng ra tuốt ngoài đồng trống câu tôm vào lúc chập tối. Lựa chỗ giáp ranh hai miếng ruộng, nơi này không có lúa mọc, cắm một hàng cọc tre dài chừng một cây số. Giăng một sợi dây nhỏ có gắn lưới câu lên đó. Mỗi lưới cách nhau độ hai gang tay. Câu tôm bằng mỗi dĩa khô trắng nõn thơm phức, xắt từng miếng vuông vức bằng lòng tay móc vô lưới câu. Cây đèn cóc chỉ sáng vừa đủ cho thấy dạng con tôm. Sáng quá mấy chú nhìn thấy người trên xuồng lập tức sẽ đánh bài tẩu mã! Sợi dây câu chỉ chìm khỏi mặt nước độ năm phân. Dựng hai, hoặc có khi anh Thiên, ngồi cầm lái. Ba ngồi trước mũi một tay cầm cây dầm đầu có gắn chiếc vợt lưới, tay kia dùng ngón trở nhẹ nhàng nâng sợi dây câu. Cứ thấy lưới câu nào có chú tôm đang ăn mỗi là lẹ làng cho vợt xuống hất anh ta vô khoang xuồng. Xong một tua hai ông ngồi nghỉ độ nửa giờ, nhâm nhi ly để cho ấm lòng, đợi những chú tôm nhẹ dạ khác tới nộp mạng.

Đi độ ba tua là có lạng khoang xuồng. Những ngày sau đó là tôm bầy món. Tôm luộc, tôm kho tàu, tôm nướng, tôm làm gỏi với cọng bông súng v.v...và v.v... Thành thạo, má, chị Thủy và Linh bơi xuồng về Tân An biếu tôm cá cho ông bà nội, rồi chở vô Mỹ Nghĩa mấy thứ trái cây như chuối, mít, ổi xoài, dứa...đầy dẫy trong vườn nhà. Chỉ cách một cánh đồng mà bên Tân An đất bồi trồng cây thật tốt. Mỹ Nghĩa đất phèn chỉ thấy rất ô rô, bần, đước, ô môi, tre. May sao trước mặt nhà Linh có cây me già. Cây me chua gốc to ba người ôm mới giáp. Tàn cây xòe rộng tỏa bóng mát cả chục thước. Phía bên kia gốc me đầu mặt với nhà Linh là nhà chú Quân. Trong nhà ngoài chú thím, con An lên sáu, thằng Quang lên bốn còn thêm bà ngoại chú. Bà già lắm. Mái tóc bạc phơ, miệng rụng răng nhai trầu móm mém. Mùa khô bà ngồi suốt ngày trên cái sạp cây dưới gốc me, vớt từng cọng nan đan thúng mủn, rổ rá bán cho dân làng kiếm thêm tiền vì chú Quân nghèo lắm.

Quay lưng lại nhà chú Quân nhưng quay mặt ra con rạch nhỏ là nhà bác tám Nhân. Căn nhà cũng lợp lá, nhưng gia cảnh bác khá hơn chú hai vì các con bác đã lớn giúp đỡ bác rất nhiều. Anh lớn hai mươi tuổi, chị Xinh mười bảy và thằng Chơn lên chín. Tuy hơn Ái Linh hai tuổi mà nó khờ lắm. Trong xóm không có con trai cùng lứa nên cu cậu đành theo chơi với đám con gái Mai-Cúc-An-Linh. Anh Thiên chọc nó:

- Mày chơi làm chi với đám con gái cho mắt “thể diện”. Tụi nó chỉ có tài ăn hiếp mày thôi hà...

Cu cậu nghe vậy cũng hơi mắc cỡ nên tránh tụi Linh. Rồi chỉ được vài bữa buồn quá phải lần la xin chơi lại. Tụi con gái lên mặt, nói xỏ xiên đã đời rồi hành hạ nó đủ điều như bắt leo hái me, ô môi, bần... cho tụi nó ăn. Có lần thấy một tổ ong to bằng cái thúng trong bụi tre gần bìa ruộng, lũ con gái xúi nó lấy cây chọc thử coi có mật ong không. Cu cậu nghe lời...đường mật, nên mật đâu không thấy mà một bầy ong cả mấy chục con bay tủa ra. Đám con gái khôn hồn đứng xa xa nhìn, đã vội vàng đánh bài tấu mã trước. Cu Chơn đứng gần quá chạy không kịp bị ong chích mấy phát, cái mặt sưng vù gần bằng cái... tổ ong, đau đớn chịu không thấu! Anh Thiên còn tặng nó một phát ân huệ:

- Tao đã nói rồi. Ai biểu mày dại gái!

Lần đó nó giận tụi con gái cả tuần. Tuy đi tản cư, thiếu thốn đủ mọi thứ mà sao Linh vẫn cảm thấy hạnh phúc vô cùng. Vì nhà cất “trong đồng” nên ruộng lúa mấp mé sát cạnh nhà. Tụi nhỏ chơi cút bắt hay trốn trong đám lúa, núp dưới những bông lúa chín vàng nặng trĩu trên đầu. Cô dượng Tú cũng như ba má Linh chỉ làm tà tà chớ không cực khổ như những người nông dân thực sự ở đây. Mùa nước họ phải kiếm cá để làm mắm làm khô. Mùa lúa phải phơi sương phơi nắng ngoài đồng từ sáng đến tối. Người nào cũng có vẻ đen đúa lam lũ. Quanh năm quần vải áo bô. Ngoài những đám hỏi đám cưới thì chẳng có một thú vui nào hết. Vì vậy đám cưới của anh Dương con bác tám Nhân được mọi người trông đợi như hạn mong mưa. Tụi con nít thì tính từ ngày. Thịt heo, thịt gà, thịt vịt sẽ thay thế cho món cá kinh niên!

Trong đồng nhà cửa thưa thớt nên tuy mang tiếng mời cả làng mà cũng chưa tới trăm người tới dự. Người mang đôi gà tơ, kẻ đem cặp vịt bầu tới mừng chớ có mấy ai có tiền mặt dư dả để mừng cô dâu chú rể. Rồi họ cũng tự động xắn tay áo lên phụ dựng rạp, mổ heo, làm gà. Má Linh được mời chỉ huy nấu nướng. Nhà gái ở tuốt bên Cù Lao Ông Chường nên vợ chồng bác Tám và chú rể phải đem sính lễ qua bên đó từ hôm trước. May mà bà mai là em bác tám nên mới có chỗ ở qua đêm. Sáng hôm sau nhà gái đưa dâu qua Mỹ Nghĩa bằng ghe cà dom. Chắc phải đi từ lúc gà gáy nên mặt trời vừa lên độ ba sào là đám rước dâu về tới. Ở nhà có ba Linh thay mặt bác tám lo mọi việc. Thời chinh chiến nên mọi thủ tục đều được giản dị tối đa. Dòm bộ tịch lúng túng của chú rể, lần đầu được diện cái quần tây và cái áo sơ mi bên cạnh cô dâu, cũng bối rối không kém trong cái áo bà ba bằng cẩm nhung màu cánh sen, quần lãnh Mỹ a lảng lơ, tụi nhóc bụm miệng cười. Cô dâu cùng tuổi chị Xinh nhưng bới tóc. Bác tám cho con dâu đôi bông tiền điệu bằng cẩm thạch. Sợi dây chuyền vàng y, mặt cũng cẩm thạch hình trái tim. Linh thấy chị cũng đẹp nhưng nước da không trắng trẻo như chị Thủy. Má nói con gái nhà quê nước da phải mận mòi mới khỏe mạnh, làm công chuyện giải dần. Mấy đứa trắng da dài tóc chỉ tổ tốn tiền thuốc!

Sau lễ gia tiên mọi người vui vẻ nhập tiệc. Đế tuân ào ào. Rượu vào lời ra. Tiếng chúc tụng, tiếng cười nói ồn ào vui hết sức. Xế xế, ông sui gái đứng lên xin phép rút lui cho kịp con nước rông. Ba Linh được bác tám đề cử phát biểu đôi lời tiễn biệt nhà gái. Mọi người im lặng lắng nghe. Cho tới lúc ông lấy giọng hết sức trầm thiết:...tụi thông cảm với anh chị nhiều lắm(dù chưa làm sui lần nào). Trời ơi! Còn gì đau đớn cho bằng đứa con mình rút ruột để ra, nuôi cho khôn lớn rồi đem giao cho người khác. Đường sá xa xôi biết chừng nào mới gặp lại... là ông bà suôi gái ồ lên khóc. Bà mai lật đật lôi tay họ xuống ghe, hối chèo cho lẹ. Má Linh cần nhẫn. Ba cười chống chế:

- Thì tui đâu có ngờ ông bà mau nước mắt như vậy.

Mọi người cười phụ họa vì ai lạ gì cái tánh thích cà rơn của chú năm! Dọn dẹp xong ai về nhà nấy, đợi đám cưới chị Xinh trong vòng năm tới. Chị đã hứa hôn. Nhà chú rể tương lai ở tuốt trong Kinh Xáng xa lác xa lơ.

Anh hôn phu tới từ mấy hôm trước để phụ đám cưới. Xinh tuy là gái nước phèn nhưng nước da không đen mốc vì được ở nhà phụ mẹ nuôi một bầy heo, không phải ra đồng để cấy hay gặt lúa. Chuồng heo nhà bác tám lúc nào cũng có cả chục con. Hai con heo nái để gây giống và một chú heo nọc cái mỡ dài sọc, cặp mắt tí hí coi rất...nham nhỡ! Ngoài phận sự phục vụ cho hai người đẹp tại gia, cu cậu còn được những nhà có heo nái tới rước đều đều để làm chuyện...con heo! Vì vậy cuộc sống của cậu khá bận rộn. Tuy vất vả nhưng không kém phần sung sướng.

Sau hôm đám cưới, mới ngủ dậy là thằng Chơn chạy ù ra gốc me. Nó biết thế nào cũng gặp đám con gái ngoài đó. Cu cậu làm ra vẻ bí mật:

- Tụi bây biết tối hôm qua, lúc chị Xinh ra chuồng thăm mấy con heo, tao thấy cái gì hôn?

Con Cúc le lưỡi, rụt cổ:

- Chắc mày thấy mấy con heo nái mọc nanh thành tinh?

Thằng Chơn xì một tiếng:

- Tầm bậy. Tao thấy anh Luân nắm tay chị Xinh. Ảnh còn đòi hun chỉ nữa.

Linh giật nẩy mình khi nhớ tới lời má căn dặn chị Thủy(tuy năm nay chỉ mới mười lăm):

- Con gái phải giữ mình cẩn thận. Đừng để con trai nắm tay nắm chơn, đụng vô mình là dễ bị mang bầu lắm đó! Con nhỏ la lên:
- Chết cha, coi chừng chị Xinh mày có bầu!

Thằng Chơn hét hồn vội bùm miệng Linh:

- Trời, mày nói nhỏ nhỏ, rùi má tao nghe được chị Xinh bị đòn nức đít.

Nhưng con Mai lại hỏi, giọng đầy vẻ nghi ngờ:

- Mà làm sao mày thấy được. Bộ mày theo rình hai người đó hả?

Thằng Chơn bị nghi oan, tức mình cãi:

- Xì, tao đang đứng đái chỗ bụi chuối kia kìa. Tại họ không thấy tao chớ bộ.

Từ đó đám nhóc gặp chị Xinh đâu là ngó chăm chăm vô cái bụng, coi nó có từ từ u lên như bụng cô Hai Trà ở trong xóm Chùa hay không. Mấy tháng sau thấy cái bụng chị Xinh vẫn xẹp lép như thường tụi nhỏ mới hết lo. (Ba năm sau lúc ở Sài Gòn, chị Thủy lấy anh Phong và đang có bầu thằng Phương, Linh chợt nhớ tới chuyện này bèn kể cho má và chị Thủy nghe. Con nhỏ không hiểu tại sao nghe xong hai người cười chảy cả nước mắt? Kỳ thiệt là kỳ!)

Bác tám gái ăn trâu nên xéo cửa nhà bác có trồng vài cây cau. Có một cặp chim sáo tới làm ổ, đẻ trứng trên một trong mấy cây này. Ngày nào rình thấy vợ chồng nhà sáo bay đi kiếm mồi là thằng Chơn trèo lên thăm. Có lần “nê” tụi con gái cứ theo năn nỉ hoài, nó lấy một trứng tuột xuống đưa cho bọn nó xem. Đứa nào cũng trầm trồ vì cái màu xanh đẹp ời là đẹp. Lúc bầy sáo con nở ra cu cậu mừng hết lớn. Nó khoe với Linh là sẽ nhờ anh nó đan một cái lồng tre để nó nuôi một cặp. Rồi nó sẽ cho ăn ớt hiểm, lột lưỡi và dạy cho hai con sáo biết nói...Nghe hấp dẫn như vậy tụi con gái cũng đâm náo nức. Nhưng ở đời mấy ai học được chữ ngờ. Một hôm có ông bạn thân từ Phong Mỹ qua thăm, túng đồ nhậu bác tám trai túm tròn đám sáo con mới mọc lông cánh, cho vô chảo rô ti nước dừa. Thuở trước cụ Nghè Dương Khuê đến thăm bạn hiền Nguyễn Khuyến, chỉ được nghe bạn than rằng: Quý hóa quá, chẳng mấy khi bác quang lâm tộ xá, muốn làm cơm đãi lắm, nhưng chẳng may chợ thì xa mà bà xã mí lủ con lại đi vắng. Nhà có cái ao nhưng lại vừa rộng vừa sâu, lủ cá trốn biệt dưới đáy. Gà quéo cũng không xong vì vườn rộng mà hàng rào lại thưa nên tụi nó chạy mất tiêu hết trơn. Bầu, bí, mướp, cà gì cũng trần sì nụi với bông. Thôi thì bác có lòng đến thăm, chúng ta ngồi chơi xơi nước nói chuyện khào vậy! Khốn nỗi nhà bác tám tuy gà vịt, cá tôm không có sẵn nhưng cái ổ sáo sờ sờ trước mặt. Mấy chú sáo con mới ra ràng hấp dẫn quá chừng chừng. Bác nói vợ chồng nhà sáo sẽ đẻ nữa, lứa sau nó mặc sức mà nuôi. Bao nhiêu ước mộng bị sụp đổ tan tành nên thằng Chơn hậm hực lắm. Trong khi mấy ông nhậu nhẹt trên bộ ván trước nhà, nó vừa đi qua đi lại vừa khóc nỉ non. Thình thoảng lại đưa cánh tay áo quẹt ngang mũi tức tưởi:

- Bắt sáo của người ta ăn... hu hu...

Nhưng các ông còn lo dô dô ôm tụi, chẳng ai ngó ngang gì tới nỗi đau khổ của thằng Chơn. Sau buổi nhậu, má Linh cần nhần:

- Thiệt phục mấy ông luôn. Đành đoạn nhậu cho được mấy con sáo của thằng nhỏ. Tội nghiệp hết sức!

...Trường tử cư tuốt vô đồng sẽ được yên thân, ngờ đâu chạy ông mò lại mắc ông mả. Số là từ nửa năm nay phe Việt minh càng ngày càng bành trướng mạnh mẽ. Họ tấn công đồn bót của phe Quốc gia đều đều nên tụi Pháp quyết định áp dụng chiến thuật càn quét, phản công quyết liệt. Những trận ruồng bố thường có kèm theo súng cối, xe tăng, máy bay. Một hôm ba đi thăm ruộng dưa gang vừa về tới, má và chị Thủy đang dọn cơm chiều. Cả nhà vừa mới ráp ngồi vô mâm thì có tiếng ù ù trên không trung. Mọi người lo lắng nhìn nhau. Anh Thiên chạy ra sân, núp dưới gốc me nhìn lên trời qua sát, rồi chạy trở vô nhà la rối rít:

- Máy bay bà già, máy bay bà già!

Ba vừa nói chết mờ, chắc nó bay thám thính, thì những tiếng nổ ầm ầm đưa tới. Cả nhà cô hai Tú và nhà Linh cùng nhảy ùm xuống cái ao sát cạnh nhà. Sở dĩ có cái ao là vì con rạch Mỹ Ngãi chạy phía sau nhà khá nhỏ.

Mùa khô con rạch hầu như cạn, nước đục ngầu. Vì vậy dựng Hai và ba Linh hùn tiền mượn người đào cái ao này. Đường kính chỉ độ năm thước, chứa nước để dùng vào mùa khô. Đất mót dưới ao đắp lên xung quanh miệng cao cả thước nên mọi người núp phía dưới cũng yên tâm. Gia đình chú hai Quân -trừ bà ngoại chú- cũng hồi hả nhập bọn. Bà ngoại chú hai nói bà già rồi có chết thì cũng chết trên bờ cho ấm áp. Chết dưới nước lạnh lẽo lắm! Liền tức thì một tiếng ầm trời long đất lở. Không biết ở đâu nhưng Linh nghĩ là không xa. Theo phản xạ tự nhiên, mọi người hụp đầu xuống dưới mặt nước. Lúc chịu hết nổi trời đầu lên thì nghe có tiếng la khóc vắng lại đâu từ phía nhà bác tám. Nhưng tiếng đạn vẫn ve ve trên đầu nên không ai dám nhúc nhích. Ba Linh lắng tai nghe rồi nói:

- Cha, cái điệu này chắc chắn "tụi nó" từ ngoài vòm bắn vô đây.

Quả thật hôm sau đám du kích nói tây dàn tàu ngoài vòm sông Cái, nã một chệ tưới sượng vô đồng, sau khi cho máy bay bà già thám thính trước. Họ cho rằng hễ chỗ nào có nhà cửa đông đúc là có Việt minh ẩn náu. Mà lúc đó có một tiểu đoàn đang đóng trong xóm Chùa, cách xóm nhà Linh hơn một cây số. Không hiểu xui xẻo làm sao mà một trái mọt chệ trên đường đi lại mất trốn rớt xuống xé cửa nhà bác tám, chỗ cây cau có ổ chim sáo. Độ nửa giờ sau khi tiếng súng im hẳn, tiếng khóc đằng nhà bác tám càng lồng lộng. Ai nấy cứ để quần áo ướt chạy lại coi có chuyện gì. Trên bộ ván trước nhà, bác tám gái miệng kêu trời không ngớt, tay ôm chặt thằng Chơn mình mẩy đầy máu, mắt nhắm nghiền, hơi thở yếu ớt. Chị Xinh và chị dâu đứng bên cạnh khóc rống. Bác tám trai gặp má Linh thì mừng quýnh, miệng lắp bắp "*làm sao bây giờ hả thím năm?*" Má hỏi chị Xinh vô buồng lấy cái mền ra đắp kín cho thằng Chơn, rồi biểu anh nó chạy lẹ vô xóm Chùa coi ban y tế có giúp được gì không. Bây giờ lấy xuống chở nó xuống tới bệnh viện Cao Lãnh xa quá sợ không kịp. Bác trai kể khi nghe tiếng súng gia đình bác cũng chạy ra ao, nhưng mới ra khỏi nhà chút xíu thì có tiếng nổ cái ầm sau lưng. Thằng Chơn chạy sau cùng nên bị mảnh đạn ghim rúng. Nó la lên đau quá má ơi trước khi ngã sấp xuống đất. Bác gái quay lại đỡ nó lên mới thấy máu me tùm lum, bác thất kinh la lớn "*thằng Chơn trúng đạn rồi!*". Mọi người trở lại khiêng nó vô nhà bắt kể đạn bay ve ve trên đầu.

Linh thấy nó nhắm mắt, mồ hôi rịn ướt trán, môi tái xanh, nét mặt lộ vẻ đau đớn lắm. Bác gái thì cứ mếu máo Chơn ơi con đừng chết bỏ má khiến Linh cảm thấy như có một vật nhọn đâm vào trái tim nhỏ bé của mình, nên bước lại cầm nhẹ bàn tay lạnh ngắt của bạn. Thằng Chơn mở cặp mắt lơ lơ, miệng thều thào: "*Nước, nước.*" Bác gái sai chị Xinh lấy nước định cho nó uống, nhưng má Linh cản lại nói càng uống nước máu ra càng nhiều, chỉ thấm thấm trên môi nó thôi. lát sau anh nó trở về với một người lạ mặt còn trẻ, tay xách cái túi bên ngoài có dấu chữ thập đỏ. Anh ta tự giới thiệu là y sĩ của tiểu đoàn đang đóng trong xóm Chùa. Sau trận hỏa kích vừa rồi cũng có vài người bị thương nhưng tương đối nhẹ, có thể giao cho y tá săn sóc. Anh ta biểu bác gái đặt Chơn xuống bộ ván. Người nó oạt òa oạt oại coi tội nghiệp hết sức. Anh lật mền, cởi áo thằng Chơn ra khám. Khi thấy miếng đạn đi từ sau lưng vô mắc kẹt luôn trong đó anh chép miệng:

- Trường hợp này phải giải phẫu mới lấy mảnh đạn ra được. Khổ là bác sĩ có khả năng giải phẫu lại mắc đi vô Kinh Xáng mai mới về.

Vừa nói anh ta vừa soạn bông băng trong túi vải ra để rửa và băng bó vết thương. Sau đó chích một mũi thuốc cầm máu và một mũi thuốc khỏe. Má kéo anh này ra một góc hỉ nhỏ:

- Chú thấy sao. Liệu có cứu được không?

Anh ta thờ dài:

- Tôi thấy ít hy vọng vì máu ra nhiều quá. Lúc nãy bắt mạch thấy nhảy rất yếu. Nếu là một người đàn ông lực lưỡng thì may ra...

Má Linh nghe xong thờ dài sườn sượt. Má ông ngồi như bị trời trồng. Đám con nít thất kinh hồn vía cũng ngồi im thin thít. Ba Linh không chịu nổi bầu không khí ngột ngạt nên nói lớn:

- Còn nước còn tát. Cứ chờ đợi nó xuống bệnh viện Cao Lãnh may ra còn kịp. Chớ ngồi đây chờ cái gì?

Bác tám trai như chợt tỉnh, chạy ra bờ rạch đẩy chiếc xuống xuống nước cái rột. Sau đó Chơn được đặt trên cái mền sạch. Bốn người nhẹ nhàng cầm bốn góc khiêng nó xuống xuống. Bác gái vừa xô tay vô cái áo bà ba vừa chạy theo, miệng la:

- Nhẹ nhẹ, nhẹ nhẹ, coi chừng động vết thương.

Xuống nhỏ nên chỉ có anh của Chơn bơi mũi, bác trai cầm lái, bác gái ngồi khoang giữa ôm thằng Chơn. Anh Thiên cầm cây đèn bão biểu treo trước mũi xuống. Trong bóng đêm, không có đèn, phe Việt minh tưởng việt gian, phe quốc gia lầm việt minh còn đồ nợ thêm!

Bác tám đi rồi ai về nhà nấy. Mâm cơm còn y nguyên, lạnh tanh. Nhưng lòng dạ nào mà nuốt cho vô nên má biểu chị Thủy dẹp luôn rồi đi ngủ. Linh cố nhắm mắt mà không tài nào ngủ được. Con nhỏ thương thằng Chơn

quá. Nó khờ, nó hiền khô, Linh muốn gì nó cũng chịu theo. Mới hôm kia chớ xa xôi gì. Thấy đám lục bình trôi giữa rạch nở bông tím đẹp quá, Linh xúi nó hái cho Linh. Thằng Chơn lấy một nhánh tre khô cố khều vào. Nhưng cái thứ lục bình sanh con đẻ cái tùm lum, chùm nọ dính chùm kia nặng chình chịch. Cu cậu cố với ra mắt đả té ùm xuống nước. Đã trót thì trét luôn, Chơn lội ra kéo đám lục bình vô bờ, hái cho Linh một bó to tướng. Thấy nét mặt rạng rỡ của Linh khi nhận bó bông trên tay nó, thằng Chơn cười híp mắt đầy vẻ sung sướng. Bây giờ nó gặp tai nạn ngặt nghèo, Linh không giúp được gì thiệt khó chịu hết sức!

Lăn qua trở lại thiệt lâu, cô nhỏ mới thiếp đi được một lúc thì giật mình vì tiếng đập cửa. Giọng anh thằng Chơn đầy vẻ hốt hoảng:

- Chú năm thím năm ơi!

Anh Thiên ra mở cửa. Chưa kịp hỏi thì anh ta đã mếu máo

- Thằng Chơn chết rồi Thiên ơi. Em vô nói với chú thím giùm.

Linh bật ngồi dậy như cái lò xo. Má vừa đi ra cửa vừa đưa tay bới tóc, miệng kêu trời không dứt. Chị Thủy và Linh chạy theo lúp xúp. Qua tới nhà bác tám đã thấy mọi người tề tựu đông đủ. Xác thằng Chơn được đặt trở lại trên bộ ván. Mặt nó bây giờ thật bình thản tuy xanh xao vì bị ra máu quá nhiều. Bác gái khóc hai mắt sưng húp, kể lại:

- Bơi tới chợ Hoà An, coi như gần được nửa đường, thằng Chơn đột nhiên mở mắt ra kêu "Má! Má!" rồi nấc lên, thở ra một hơi dài, ngoẻo đầu qua một bên, nhắm mắt đi luôn.

Bác kể xong lại nức lên khóc thảm thiết khiến đám đàn bà con nít cũng bật lên khóc nức nở!

Hôm sau Chơn được an táng trên gò mả cạnh mộ ông bà nội của nó, dưới bóng một cây bằng lăng đang trở bông tím ngát. Ngày nào tụi con gái cũng rủ nhau ra thăm mộ. Mấy cô hái đủ thứ hoa dại mọc dọc theo bờ rạch phủ đầy lên trên. Đôi khi nhờ được anh Thiên trèo lên hái mấy đóa bằng lăng tím để cắm trước mộ cho Chơn. Đứa nào cũng buồn thiu, không còn thiết chơi trò gì nữa!... Sau cái chết tức tưởi của thằng Chơn, ba má Linh thấy Mỹ Nghĩa không còn an ninh như trước nên quyết định lên phứt trên Sài Gòn. Cô dựng hai Tú cũng đành dọn về Sadéc tá túc nhà ông già dựng hai. Cô hai Tú hết sức lo lắng cho những ngày sắp tới, khi phải sống chung với đại gia đình bên chồng. Má Linh điếu:

- Dễ ợt. Cô cứ áp dụng hai câu: "Ba má chồng... tui bằng một nách. Chị em chồng...tui xách một tay" là yên chuyện. Nói giỡn chơi với cô, chớ mình cứ việc ăn ở cho phải đạo. Đừng hiếp đáp, lấn lướt ai là thái bình thanh trị. Mình có xéo xắt, ham gây chuyện thì mới có chuyện. Cô cứ theo sách lược một câu nhện là chín câu lành. Bảo đảm bình yên vô sự.

Hôm từ giã Mỹ Nghĩa ra đi, Linh ra thăm mộ thằng Chơn lần cuối. Cô nhỏ nhờ anh Thiên hái một bó bông bằng lăng rồi rút ra từng cánh phủ đầy lên ngôi mộ. Linh nói thầm rằng sẽ không bao giờ quên những ngày sống vui vẻ ở đây và hứa chắc nếu có cơ hội về thăm ông bà nội, cô sẽ băng đồng qua thăm mộ Chơn. Rồi sẽ đặt lên mộ những bông lục bình tím như những bông ngày nào Chơn đã hái cho cô. Linh thì thầm...thì thầm và nước mắt từ hồi nào đã tuôn ra ướt đầm đôi mi!...

TiểuThu